

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงเรียนระดับจังหวัดกับระดับอำเภอ ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านบริหารและการดำเนินการ ด้านสนามอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการสอนพลศึกษาในชั้นเรียนและการจัดการพลศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 โรงเรียน เป็นโรงเรียนระดับจังหวัด 15 โรงเรียน และโรงเรียนระดับอำเภอ 15 โรงเรียน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามประเมินผล สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ทั้ง 30 โรงเรียน

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่า "ที" (t-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากร เป็นโรงเรียนสหศึกษาทุกโรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียนระดับจังหวัดร้อยละ 50.00 และโรงเรียนระดับอำเภอร้อยละ 50.00 จำนวนครูพลศึกษาของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนระหว่าง 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 จำนวนนักเรียนแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนตั้งแต่ 1001-2000 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ด้านบริหารและการดำเนินการ ด้านสนาม อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และการจัดพลศึกษาพิเศษ ด้านการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อันทนาการ มีค่าเฉลี่ยดังนี้คือ 31.86, 55.70, 23.53, 34.80, และ 7.56 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.40, 78.45, 65.36, 83.13, 84.87 และ 50.40 ตามลำดับ เมื่อรวมทุกด้านของทุกโรงเรียนแล้ว มีค่าเฉลี่ย 183.38 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.46

3. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านบริหารและการดำเนินการอยู่ในระดับดี ปานกลาง พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 3, 19, 7 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.00, 63.33, 23.33 และ 3.33 ตามลำดับ

4. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านสนาม อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับดี ปานกลาง และต่ำมาก มีจำนวน 15, 14 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.00, 46.66 และ 3.33 ตามลำดับ

5. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และการจัดพลศึกษาพิเศษ อยู่ในระดับดี ปานกลาง พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 3, 5, 15 และ 7 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.00, 16.66, 50.00 และ 23.33 ตามลำดับ

6. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬากายในโรงเรียนอยู่ในระดับดีมาก, ที่ปานกลาง และต่ำมาก มีจำนวน 5, 16, 8 และ 1 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.66 53.33, 26.66 และ 3.33 ตามลำดับ

7. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน อยู่ในระดับดีมาก ที่ปานกลาง และพอใช้ มีจำนวน 5, 21, 2 และ 2 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.66 70.00, 6.66 และ 6.66 ตามลำดับ

8. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ อยู่ในระดับ ดี ปานกลาง พอใช้ และต่ำมาก มีจำนวน 1, 5, 7 และ 17 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.33, 16.66, 23.33 และ 56.66 ตามลำดับ

9. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา รวมทุกด้านอยู่ในระดับ ดี ปานกลาง และพอใช้ มีจำนวน 2, 26 และ 2 โรงเรียน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.66, 86.66 และ 6.66 ตามลำดับ

10. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัดและระดับอำเภอในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการบริหารและการดำเนินการ พบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้คะแนนเฉลี่ยเพียง 31.86 หรือคิดเป็นร้อยละ 72.40 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ ปานกลาง เท่านั้น ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นที่พอใจเท่าที่ควร ที่เป็นอย่างนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าหัวหน้าหมวดพลศึกษาและครูในหมวดพลศึกษายังไม่เข้าใจถึง

ปรัชญาพลศึกษาที่พอ ทำให้มองไม่เห็นความสำคัญของหลักการต่าง ๆ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วม การวางโปรแกรม การรับผิดชอบต่อโปรแกรมของหมวดวิชาพลศึกษานามัย ครูภายในหมวด ทุกคนควรจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ วางแผนและดำเนินการร่วมกัน ไม่ควรที่จะดำเนินการเพียงคนเดียว หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2523 : 31) กล่าวว่า "ครูพลศึกษาสามารถจัดโปรแกรมพลศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการพลศึกษามาก วิชาพลศึกษาก็จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญต่อครู ผู้บริหาร นักเรียนและผู้อุปการะ ก็จะเห็นความสำคัญในวิชาพลศึกษา และต้องการสนับสนุนให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา แต่ถ้ามารวมการรวมพลศึกษากลับตรงกันข้ามจากที่กล่าวมานี้ แม้ว่าวิชาพลศึกษาจะเป็นวิชาหนึ่งที่ไต่กำหนดไว้ในหลักสูตรก็ตาม ทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้อุปการะ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็ยังไม่สนับสนุนให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนเท่าที่ควรต่อไป" นอกจากนี้ เรื่องเดียวกัน (หน้า 40) กล่าวว่า "ครูพลศึกษาเปรียบเสมือนนักการศึกษาคนหนึ่ง ซึ่งจะต้องเข้าใจในหลักการและปรัชญาการศึกษาที่ถูกต้อง และมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหมาย ขอบข่าย หลักการ วิธีการ เทคนิคและทักษะต่าง ๆ ในวิชาพลศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ทางพลศึกษาได้เป็นอย่างดีและถูกต้องอย่างแท้จริง" ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถ้าหัวหน้าหมวดหรือครูพลศึกษาตามโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความรู้และเข้าใจในสิ่งดังกล่าวแล้ว การจัดโปรแกรมพลศึกษาด้านการบริหารและดำเนินการก็จะมีระดับคะแนนความเกณฑ์ที่น่าพอใจกว่านี้

2. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาค้นสนาม อุปกรณ์ และ เครื่องอำนวยความสะดวก พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพียง 55.70 คิดเป็นร้อยละ 78.45 เมื่อเทียบความเกณฑ์ที่วางไว้ นั้น สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะไม่เห็นความสำคัญของการพลศึกษา จึงจัดสรรงบประมาณให้ไม่เพียงพอต่อการจัด สนาม อุปกรณ์ และ เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และอีกประการหนึ่ง คือครูพลศึกษา หัวหน้าหมวด อาจขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการค้นแปลงสิ่งที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างเต็มที่ และ ข้อมแนวมของข้าราชการให้สามารถนำมาใช้งานได้อีก ซึ่งจะเห็นได้จากการวิจัย ของ

สุพรหม ศรีทองประสิทธิ์ (2525 : ๔-๑) พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 จำนวนครูพลศึกษา งบประมาณ โสภิตศยุปกรณ์ และอุปกรณ์พลศึกษาไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ทำความสะอาดร่างกาย สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่ม ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ขาดหนังสือและเอกสารทางพลศึกษาที่ใช้ประกอบการ เรียนการสอน ครูพลศึกษาไม่ได้รับการนิเทศการสอนและมีงานพิเศษมากเกินไป จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้วิจัยออกมา นั้น ปัญหาที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ประเด็นนั้น คือ โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดพื้นที่สนามในร่ม ซึ่ง สุคนธ์ ภูทอง (2516 : 34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจเนื้อหาที่ใช้ทำการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล" ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนของเนื้อที่โดยเฉลี่ย สนามกลางแจ้งเท่ากับ 4.17 ตารางเมตร ต่อคนเรียน 1 คน และเนื้อที่สนามในร่ม 0.13 ตารางเมตร ต่อคนเรียน 1 คน ซึ่งที่ถูกต้องแล้ว เบอริฮิลล์ (Berryhill 1969 : 197-A) วิจัยพบว่า ตารางใช้สถานที่ในร่มต่อคนเรียน 1 คน ควรใช้เนื้อที่ 19 ตารางฟุต หรือ 1.71 ตารางเมตร

3. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และการจัดการพลศึกษาพิเศษ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้คะแนนเฉลี่ยเพียง 23.53 หรือคิดเป็นร้อยละ 65.36 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในด้านนี้อยู่ในระดับ พอใช้ เท่านั้น ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นที่น่าพอใจเท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูพลศึกษาภายในหมวดพลานามัย ไม่เข้าใจในหลักการและวิธีสอนที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ครูพลศึกษาอาจจะขาดการติดตามวิทยากรที่ทันสมัย คู่มือ ตำราค้นคว้าทางพลศึกษาขาดแคลน และขาดการแนะนำจากศึกษานิเทศก์ จะเห็นจากการวิจัยของ สุพรหม จิตต์ภักดิ์ (2523 : ๔-๑) ซึ่งพบว่า ครูพลศึกษาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามหลักสูตร นักเรียนมากเกินไป ขาดหนังสือตำราที่ใช้ในการ เรียนการสอน ขาดงบประมาณ ขาดความร่วมมือจากคณะครู ผู้บริหารไม่สนับสนุน ครูพลศึกษามีจำนวนน้อย ขาดสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สถานที่ฝึกกีฬาในร่ม อุปกรณ์ไม่เพียงพอ และศึกษานิเทศก์ก็ไม่เคยให้คำแนะนำช่วยเหลือครูพลศึกษาเลย ผู้วิจัยมีความเห็นเช่นเดียวกับ บุญสม มาร์ติน (2520 : 1) ว่า "การพลศึกษาและการกีฬาในโรงเรียนนั้นเป็นของจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องให้มีการ เรียนการสอนขึ้นอย่างเท่าเทียมกับการ

เรียนการสอนวิชาการด้านอื่น ๆ เพราะสิ่งที่เราทั้งหลายได้เรียนรู้ไปนั้น จะเกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของเขา ดังนั้น ทุกคนจะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาและการพัฒนาของเด็กในโรงเรียน จะต้องยอมรับและเข้าใจเสียแต่แรกว่า การพลศึกษาและการเล่นกีฬา นั้น เป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะต้องปฏิบัติ และนำเอาประสบการณ์นี้ไปใช้ปฏิบัติตลอดชีวิตของตนเอง" ครูพลศึกษาเองก็ควรจะหมั่นค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และศึกษานิตเทศน์ก็ควรจะหมั่นไปในเทศน์ แนะนำให้ความช่วยเหลืออีกแรงหนึ่งด้วย

4. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงใต้คะแนนเฉลี่ย 29.93 หรือคิดเป็นร้อยละ 83.13 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ ดี เมื่อเทียบกับค่านีบริหารและดำเนินการ ด้านสนามอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดการสอนในชั้นเรียน และการจัดพลศึกษาพิเศษแล้วปรากฏว่า ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนอยู่ในระดับ ดีกว่าด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า กิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียน เป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนาน ทำลายความสามารถของนักเรียน และเป็นที่น่าสนใจของครูอีกด้วย การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนนั้นจำเป็นที่จะต้องจัดควบคู่กับการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ทั้งนี้ก็เพราะว่า จะได้นำเอาสิ่งที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนมาใช้ในกิจกรรมนี้ได้ ดังนั้น การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนจึงเปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการของการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ดังความมุ่งหมายที่สรุปไว้ต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี ส่งเสริมให้ผู้นำใจ นักกีฬา เป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการพลศึกษา
2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีสุขภาพและสมรรถภาพทางกายดีขึ้น
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมของผู้ได้ร่วมกิจกรรม (William 1964 : 255-256)
4. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้ว ในชั่วโมงเรียนมาใช้เพื่อออกกำลังและความสนุกสนานในสภาพการณ์จริง

5. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดสอบความสามารถของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้นหรือเพื่อนร่วมโรงเรียน

6. เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2523 : 21)

5. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง 34.80 หรือคิดเป็นร้อยละ 84.87 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ ดี เช่นเดียวกับด้านการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน หลังจากที่ทางโรงเรียนได้ทำการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนสามารถที่จะคัดเลือกนักกีฬา เพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนเข้าแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ซึ่งนักเรียนก็ให้ความสนใจและร่วมมือเป็นอย่างดี ประกอบกับทางโรงเรียนต่าง ๆ ภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโครงการนี้เป็นอย่างมาก คะแนนเฉลี่ยในค่านี้อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนที่ควรจะเป็นดังต่อไปนี้คือ

1. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถทางกีฬาให้สูงขึ้นตามศักยภาพของตนเอง
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ริบประสพการณ์ในสภาพการแข่งขันที่แท้จริง
3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กีฬาเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม
4. ให้นักเรียนมีความสามัคคีและจงรักภักดีต่อโรงเรียน (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2523 : 22)

6. สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อสนับสนุนการ พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียง 7.56 หรือคิดเป็นร้อยละ 50.40 เมื่อเทียบตามเกณฑ์ที่วางไว้ สถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในค่านี้อยู่ในระดับ ค่ำมาก ซึ่งนับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจอย่างมาก ที่เป็น

เช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูพลศึกษาอาจจะยังไม่เข้าใจถึงความสำคัญของกิจกรรมพลศึกษา เพื่อนันทนาการ ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะจัดกิจกรรม และงานของครูพลศึกษามากเกินไป จนไม่สามารถจะจัดกิจกรรมนันทนาการ การจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ เป็นสิ่งที่สำคัญ เหมือนกับโปรแกรมอื่น ๆ จึงควรที่จะให้ความสนใจและจัดขึ้นพร้อมกับโปรแกรมอื่น ซึ่ง เป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี คลายความตึงเครียดทำให้เกิดอารมณ์ แจ่มใส เกี่ยวกับเรื่องนี้ เบิร์ค (วรัคคัก เพียรชอบ 2523 : 14 กล่าวจาก Byrd 1963 : 238-239) ได้สำรวจความคิดเห็นและวิธีปฏิบัติการของจิตแพทย์ พบว่า การ ออกกำลังกายและการ เล่นกีฬาเขา ๆ จะช่วยลดความตึงเครียดของจิตใจได้เป็นอย่างดี การออกกกำลังกายและการ เล่นกีฬาเป็นประจำนั้นจะช่วยบรรเทาความตึงเครียดของจิตใจได้

เมื่อพิจารณาจำนวนโรงเรียนที่มีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาอยู่ในระดับต่างๆ คือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และต่ำมาก ตามเกณฑ์ที่วางไว้ จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับปานกลาง คือ อยู่ในระดับปานกลางถึงร้อยละ 86.66 ซึ่งตามความจริงแล้วโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกโรงเรียนควรมีสถานภาพโปรแกรมพลศึกษารวมแล้วอยู่ในระดับดี เป็นอย่างน้อย มิฉะนั้นแล้วการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนก็จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพลศึกษา

การเปรียบเทียบสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างโรงเรียนระดับจังหวัดและโรงเรียนระดับอำเภอ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า โรงเรียนระดับจังหวัดและระดับอำเภอมีสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาเหมือนกัน แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดพลานามัย และครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับจังหวัดและระดับอำเภอให้ความสนใจและสนับสนุนการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ควรจะเห็นความสำคัญของโปรแกรมพลศึกษาทุก ๆ ด้าน และควรจะปรับปรุงสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาทุก ๆ ด้าน อย่างน้อยให้อยู่ในระดับ "ดี" แต่ถ้าด้านใดจัดอยู่ในระดับ "ดี" แล้วก็ควรปรับปรุงให้อยู่ในระดับ "ดีมาก" สำหรับโรงเรียนที่จัดอยู่ในระดับ "ปานกลาง" "พอใช้" หรือ "ต่ำมา" ควรจะมีการปรับปรุงโปรแกรมให้ขึ้นมาอยู่ในระดับ "ดี" หรือ "ดีมาก" อย่างรีบด่วน เช่น ในด้านการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และการจัดพลศึกษาพิเศษ ด้านการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อนันทนาการ เป็นต้น

2. ศึกษานิเทศก์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาควรจะหมั่นดูแล อบรมให้ความรู้เพิ่มเติมต่อครูผู้รับผิดชอบโปรแกรมพลศึกษา โดยใช้เกณฑ์การประเมินประเมินสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษา เพื่อให้จะได้บุคคลเหล่านี้ดำเนินงานได้ตรงตามเป้าหมาย หลักการของการพลศึกษาอย่างแท้จริง

3. ครูพลศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาควรจะหมั่นศึกษาให้ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของตนให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา และควรใช้เกณฑ์การประเมินเพื่อประเมินโปรแกรมพลศึกษาของแต่ละโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาให้ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรศึกษาสถานภาพของโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และ
อุดมศึกษาต่อไป